

FILIP ŠKODA

MŮJ TÁTA

C PRESS

Můj táta a já

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Filip Škoda
Můj táta a já – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

MŮJ TÁTA A JÁ

FILIP ŠKODA

 P R E S S

O OTCÍCH A SYNECH

Specifický žánr zahrnující příběhy tatínků s jejich malými synky – ale i strýců se synovci nebo dědů s vnuky – má v komiksu dlouhou tradici. Základem jeho poetiky je obvykle určitá forma klukovského spiklenectví: otec, strýc nebo děd na jednu stranu ztělesňuje autoritu reprezentující zdánlivě nesmlouvavý svět mužů, na druhou stranu ovšem pod více či méně drsnou slupkou skrývá chlapeckou duši, a tak se často nechává strhnout k hrám i rošťáckým vylomeninám. Zároveň tento typ příběhů umožňuje humornou konfrontaci dospělého a dětského vidění světa, přičemž ten první nemusí být nutně vždy ten cyničtější.

V zámořském komiksu patří k nejslavnějším sériím tohoto žánru strip *Gasoline Alley* (*Benzinová ulička*) z dílny Franka O. Kinga. Cyklus začal vycházet v amerických novinách už v roce 1918 a vyprávěl o životě zatvrzelého starého mládence Walta Walleta. O tři roky později ovšem došlo v ději k zásadnímu zvratu, protože osaměle žijící Walt našel na svém prahu odložené nemluvně, chlapce, kterému dal jméno Skeeze. Komiks patřil mezi první novinové stripy, jejichž hrdinové průběžně stárli, a tak mohli čtenáři sledovat, jak se Walt, který nejprve najal chůvu, a posléze se dokonce oženil, sžívá se svým adoptivním synem. Postupně spolu prožili spoustu obyčejných, ale i dramatických příhod, které autor dokázal prodchnout vlídným humorem. V češtině tato série krátce vycházela v roce 1929 na stránkách *Pestrého týdne*, a to pod názvem *Frantík a jeho strýček*. Ve Spojených státech se nové epizody objevují dodnes, a tak je zde rodinná konfigurace už řadu dekad odlišná.

V evropském komiksu patří ke klíčovým dílům daného žánru například německá beztextová série *Vater und Sohn* (*Otec a syn*), kterou v letech 1934 až 1937 kreslil karikaturista Erich Ohser pod pseudonymem E. O. Plauen. Ačkoli Ohser předčasně zemřel už v roce 1944 (po zatčení gestapem spáchal ve vězení sebevraždu), úsměvná alotria jeho dvou hrdinů patří v Německu dodnes k mimořádně oblíbené dětské četbě. Souborných vydání se *Otec a syn* dočkali v USA, ale například i v Číně, a časopiseckých přetisků jednotlivých epizod také u nás.

I česká tradice tohoto žánru je poměrně dlouhá. Zdeněk Pokorný například kreslil strip *Jeníček a dědeček* (1929), Emil Posledník obrázkový seriál *Tatíček a Pepíček – automobilisté* (1934–1935), Antonín Pelc cyklus *Otec Václav a syn Venoušek* (1939) a Zdeněk Tůma sérii *TLustý dědeček Čilimník a jeho vnuk Bořivoj* (1941). Zmínit by bylo možné i Jiřího Trnku, který v letech 1935 až 1936 kreslil strip se *Spejblem a Hurvínkem*, otcovsko-synovskou dvojicí proslulou z prostředí loutkového divadla. Hned dva zdařilé příspěvky k danému žánru má na svém kontě rovněž Ondřej Sekora, přičemž právě jeho práce mají pojetím svých hrdinů ke zde publikovanému cyklu nejbližší. Sérii *Ferda Mravenec a syn* (1936) sice zasadil do prostředí hmyzí říše, je z ní nicméně zjevné, že je odrazem jeho vlastního otcovství, které si podle všeho velmi užíval. Velmi podobnou koncepci pak měl i Sekorův strip *Tatínek to dovede* (1945–1946), v němž kromě v titulu zmíněného rodiče figuruje rozverný nemluvně Titínek, zdroj mnoha úsměvných karambolů.

Ačkoli jsou tedy žánrové kořeny stripu *Můj táta a já* poměrně staré, jeho vlastní historie je pochopitelně mnohem kratší. I tak ale jistě stojí za zaznamenání. Tvůrce stripu Filip Škoda (* 1976) se na české komiksové scéně začal prosazovat už v polovině devadesátých let. Jeho největší školou bylo několik let strávených tvorbou graffiti, jinak byl výtvarný samouk. Škodovy komiksy, zpočátku kresebně spíše nejisté, se s postupujícími lety viditelně zlepšovaly, až dosáhly zcela profesionálního výrazu. Zároveň se ukázalo, že má tento tvůrce nepřehlédnutelné scenáristické nadání a že je schopen vymýšlet originální gagy pro dlouhé stripové série, což patří

v rámci komiksu k nejnáročnějším disciplínám. Zkoušku ohněm Škoda podstoupil, když Thierryu Taburiauxovi, majiteli belgického vydavatelství Joker editions, nabídl k vydání svůj cyklus stripů **Docteur Babilla (Doktor Blábol)**. Ačkoli je frankofonní trh dlouhodobě přesycený, Taburiauxe práce zaujala a v roce 2010 vypravil do světa dvě alba s příhodami Škodova značně potrhleho lékaře, jemuž by se chtěl dostat do rukou jen málokdo. A právě v té době se v kreslířově hlavě začal rodit nový projekt. S odstupem na to vzpomíná: „*Strip Můj táta a já jsem vytvořil na přelomu let 2009 a 2010, poté co jsem dokončil práci na Babillovi, díky kterému jsem získal spoustu zkušeností s tvorbou stripů. Kvůli obživě jsem se opět chystal pustit do komerčních zakázek. Také mě zmáhala čistě autorská, svým způsobem autistická práce na albech a těšil jsem se na novou spolupráci a zpětnou vazbu.*“

Zájem o Škodovu tvorbu v té době projevila šéfredaktorka barevného magazínu *Hospodářských novin* nazvaného *Víkend HN* a z nabízených nápadů ji nejvíc zaujal humorný strip beze slov o soužití tatínka se synem. Série začala v magazínu vycházet v roce 2010 hned na úvodní stránce pod editorialem. Tvůrce se této příležitosti rozhodl využít i k vyzkoušení nových výtvarných postupů a strip začal připravovat technikou barevného kvaše – celý ho maloval štětcem bez použití obrysové černé linky a ve srovnání s cyklem *Docteur Babilla* je patrný opravdu značný kvalitativní posun. Sám autor k tomu poznamenává: „*Byl jsem tehdy nadšený z tvorby Jordiho Labandy, španělského fashion malíře, a Voutche, kteří používali podobnou výtvarnou techniku. Voutch v malovaných vtipech, Labanda v posh trendy ilustracích. U stripu Můj táta a já jsem asi poprvé začal přemýšlet o barevné harmonii a začala pro mě být důležitá barevná paleta. Už u graffiti jsem často používal růžovou a fialovou – nemělo to žádné opodstatnění, prostě ty barvy mám rád, sednou mi. A možná jsem po té výrazné barevnosti sáhl i proto, abych vyvážil prostou černobílou škálu, ve které jsem ve stejný čas kreslil strip *Get Busy* do *Respektu*.*“

Strip *Můj táta a já* v magazínu *Víkend HN* vycházel přibližně půl roku a poté plynule přešel do časopisu *Děti a my*, který je zaměřený na rodiče a učitele. Souběžně Škoda svůj strip nabídl Thierryu Taburiauxovi, kterého nová kreslířova práce opět

velmi zaujala. Přišel ale s podmínkou, aby dvě třetiny stripů obsahovaly promluvvé bubliny, protože by podle jeho soudu mohli knihkupci čistě beztextové album odmítnout. Navíc na vydání začal velmi spěchat, album ihned zařadil do edičního plánu a kreslíři na jeho přípravu zbývaly přibližně tři měsíce. Kvůli zvolené náročné kvašové technice mu ovšem tvorba jednoho stripu zabírá 25 až 30 hodin, navíc se Škodovi právě v té době narodil syn Jakub, a tak bylo třeba vydání o půl roku odložit. Mezitím se ale naneštěstí Taburiaux rozhodl své vydavatelské aktivity ukončit, a tak z dalšího kreslířova průlomu na frankofonní trh (doufejme, že dočasně) sešlo.

Strip ale z očí čtenářů úplně nezmizel, jen opět zahnízdil v České republice. V roce 2015 se objevoval v časopise *ABC*, kde Škoda uplatnil už vymyšlené epizody s promluvvými bublinami, jež mu umožnily přejít k trochu jiné poetice, než jakou měly beztextové epizody. Některé nápady také převedl do jednopanelových vtipů, které mu dovoľovaly více výtvarně zpracovat celou scénu a využít vertikální kompozici. V letech 2017 až 2018 se série přestěhovala do dětského časopisu *Dráček*, což tvůrce opět přimělo k jisté úpravě celkového pojetí, protože pointy musely být srozumitelné i pro menší školáky. V roce 2020 pak Škoda se svým cyklem přesídlil do podobně zaměřené *Mateřídoušky*.

Existence stripu *Můj táta a já* ovšem neunikla ani dospělým čtenářům komiksu – už v roce 2010 vyšlo dvanáct epizod ve sborníku *AARGH!* a o sedm let později se série dostala do nominací na cenu Muriel v kategorii nejlepší domácí strip. Stávající vydání tak představuje prozatímní završení dlouhého příběhu, který za Škodovým cyklem stojí. Současně jej lze brát jako doklad, že žánr příhod tatínek a jejich synů ještě rozhodně není vyčerpaný a je ho stále možné obohatit o nové nápady. Je nicméně jisté, že ani vydáním alba se příběh stripu *Můj táta a já* definitivně neuzavírá.